

Vláda schválila postoj pro využívání přechodných období pro volný pohyb pracovníků

Tisková zpráva

Česká republika se nebude předem zříkat možnosti zavést přechodné období vůči stávajícím i novým členským státům na základě vyhodnocení aktuální situace trhu práce České republiky. Rozhodla o tom vláda.

V praxi to bude znamenat, že vláda nebude navrhopvat automatické reciproční zavedení přechodného období vůči těm členským státům, které budou omezovat české pracovníky, ale bude se vždy řídit situací na trhu práce. Omezení vůči některému členskému státu může být zavedeno v případě, že by občané této země fakticky ohrozili příchodem na český trh práce občany ČR.

Volný pohyb osob je jedním ze základů společného trhu Evropského společenství a možnost volně se pohybovat za prací je jedním z nejhmatatelnějších přínosů evropské integrace.

V poslední době většina stávajících členských států Unie zpřesňuje svůj přístup k možnosti využít přechodné období k ochraně před pracovníky z České republiky.

Ze současné EU–15 už České republice přislíbily plnou liberalizaci volného pohybu pracovníků **Dánsko, Nizozemí a Švédsko**. Právní úpravu umožňující volný pohyb českých pracovníků již přijalo **Irsko a Spojené království Velké Británie a Severního Irska**.

Zeměmi, které budou **od začátku uplatňovat omezení, jsou především Německo a Rakousko**. **Negativní postoj projevily také Finsko, Francie, Lucembursko, Řecko, Belgie a Španělsko.**

Česká republika může, rozhodne-li se tak, v každém případě ponechat v platnosti rovnocenná opatření ve vztahu ke státním příslušníkům daného stávajícího i nového členského státu, který uplatňuje národní opatření ve vztahu k českým pracovníkům. To znamená, že bude-li členský stát omezovat určitým způsobem přístup českých pracovníků na svůj trh práce, může Česká republika zavést taková opatření, která budou stejně omezující nebo méně přísná vůči pracovníkům z daného členského státu. Zavede-li ale takový stávající členský stát volný pohyb pracovníků s Českou republikou, bude nutné česká opatření okamžitě zrušit.

Přechodné období uplatněné v Přístupové smlouvě se týká pouze přístupu na trh práce. Nijak se netýká jiných složek volného pohybu osob v rámci Evropské unie

(vzájemného uznávání kvalifikace, volebního práva...). Nijak se také nedotkne přístupu do sociálního systému v širokém slova smyslu (tedy sociálního pojištění, státní sociální podpory, sociální péče, dávek v nezaměstnanosti nebo zdravotní péče). Na základě přechodného období nelze zabraňovat migraci občanů ostatních členských zemí, je pouze možné regulovat jejich vstup na domácí trh práce. **Jakmile ale migrující pracovník získá povolení k zaměstnání, získává všechny výhody s tímto postavením spojené** (včetně přístupu ke všem výhodám sociálního systému), jedinou výjimkou bude omezená možnost sloučení rodiny migrujících pracovníků.

Stávající členské státy podle úpravy přechodného období mají možnost po dobu až sedmi let omezovat přístup českých pracovníků na své trhy práce. Období sedmi let se dělí na tři samostatné etapy.

Pracovníci z nových členských států při obsazování volného pracovního místa sice nebudou mít stejné postavení jako občané stávajících členských států, ale budou mít přednost před pracovníky z třetích zemí. To je významná kvalitativní změna v porovnání se současným stavem.

Volný přístup na trh práce daného stávajícího členského státu budou mít čeští pracovníci, kteří na území daného státu budou k 1. květnu 2004 legálně pobývat a budou mít podle stávajících národních právních předpisů přístup na trh práce (povolení k zaměstnání) na nepřerušenu dobu 12 měsíců nebo déle.

Po dobu prvních dvou let po přistoupení se přístup na trh práce a postavení českých pracovníků bude řídit výhradně národním opatřením (vnitrostátní právní předpis) nebo opatřeními, která vyplývají z platných dvoustranných dohod („národní opatření“). **Stávající členské státy do 30. dubna 2006** mohou libovolně regulovat přístup českých pracovníků a tedy zákonem umožnit i volný přístup na své trhy práce.

Změny nastanou k 1. květnu 2006. Každý stávající členský stát bude muset před 30. dubnem 2006 oznámit Evropské komisi, zda hodlá i nadále používat národní opatření vůči českým pracovníkům nebo zda bude napříště uplatňovat bez dalších národních podmínek pouze *acquis communautaire* a zavede tak volný pohyb pracovníků s Českou republikou.

Národní opatření může stávající členský stát ponechat v platnosti nejdéle další tři roky (tedy do 30. dubna 2009). Pokud i po tomto datu budou vážné problémy na jeho trhu práce přetrvávat a oznámí-li příslušný členský stát, že i nadále hodlá používat národní opatření, pak je výjimečně možné přechodné období prodloužit o nejvíce dva roky. **Nejpozději k 1. květnu 2011 bude mezi celou EU-25 zaveden volný pohyb pracovníků.**

Vláda také nevyloučila možnost zavedení přechodného období vůči migrujícím pracovníkům ze zemí, které budou do Evropské unie vstupovat společně s ČR. Bude-li příliv pracovníků z některé z těchto zemí ohrožovat český trh práce (také regionálně nebo v některých profesích), Česká republika se bude moci odchýlit od pravidel volného pohybu osob a tento příliv omezit.